

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği hükümlerini ihlal ettiğinden bahisle, davacıya 2872 sayılı Kanun'un 20/r maddesi uyarınca idari para cezası verilmesi

T.C.

D A N I ř T A Y

Ondördüncü Daire

Esas No : 2011/8115

Karar No : 2012/2787

Özeti : Cezaların şahsiliği ilkesi gereğince, idari para cezasına konu

olan fiil kim tarafından işlenmiş ise, ceza sorumluluğunun da o kişiye ait olduğu, ancak; her zaman düzenlenebilir nitelikte olan ve sadece taraflar arasında imzalanan, resmi bir şekilde düzenlenmeyen ve resmi kurumlara ibraz edilmeyen sözleşmenin, idare tarafından bilinmesine olanak bulunmaması ve araç sürücüsü tarafından da denetim elemanlarına bu konuda herhangi bir bilgi ve belge de ibraz edilmemesi

nedeniyle, sözleşmenin tarafı olmayan idarenin, idari para cezasını kiracıya (aracı işleten sıfatıyla) verebilmesinin, taraflar arasında düzenlenen ve resmi kurumlara ibraz edilen noter onaylı bir araç kiralama sözleşmesinde olduğu gibi özel siciline kaydedilmiş olması halinde mümkün olduğu hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ... İnş. Mad. Teks. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. ...

Davacı Yanında Müdahil : ... İnş.Hafr. Elek. Taah. Mad. ve

Hay. San. Tic. Ltd.Şti.

İstem Özetini : İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 22.02.2010 günlü,

E:2009/1393, K:2010/182 sayılı kararının, usul ve yasaya uygun olmadığı ileri

sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Halil İbrahim Abay

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması

gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Aylin Bayram

Düşüncesi : İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizen

incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun

49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması

gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı

nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme

kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, Tetkik Hakiminin

açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği

görüşüldü:

Dava; 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8. maddesi ile Hafriyat Toprağı,

İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği hükümlerini ihlal ettiğiinden

bahisle, davacıya 2872 sayılı Kanun'un 20/r maddesi uyarınca idari para cezası

verilmesine ilişkin 30.07.2009 günlü, İstanbul Büyükşehir

Belediye Başkanlığı

işleminin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; idari yaptırım kararları

hakkında da uygulanması gereken cezaların şahsiliği ilkesi uyarınca idari

yaptırım konusu fiilden dolayı ceza verilecek kişinin, bu fiili işlemiş olan gerçek

veya tüzel kişi olması gerektiği, olayda; izinsiz hafriyat dökümü yapılan aracın

davacı tarafından araç kiralama sözleşmesi ile müdahil şirkete kiralandığı ve

idari para cezasının dayanağı olan tespitin de bu kiralama dönemi içerisinde

yapıldığı, bu durumda; cezaların şahsiliği ilkesi uyarınca davacıya para cezası

verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin

iptaline karar verilmiş, bu karar davalı idare vekili tarafından temyiz edilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanununun "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde; "Atık:

Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü

maddeyi" ifade edeceği, "Kirlenme yasağı" başlıklı 8. maddesinin 1. fıkrasında;

"Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde

belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde

alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri

faaliyetlerde bulunmak yasaktır.”; “İdari nitelikli para cezaları” başlıklı 20.

maddesinin “r” bendinde de; “Bu Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usûl ve

esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak atık toplayan, taşıyan,

geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, geri dönüşüm sağlayan, tekrar

kullanan veya bertaraf edenlere 24.000 Türk Lirası, ithal edenlere 60.000 Türk

Lirası idari para cezası verilir.”; aynı maddenin 2. fıkrasında ise; “Bu maddenin

(k), (l), (r), (s), (t), (u), (v) ve (y) bentlerinde öngörülen idarî para cezaları kurum,

kuruluş ve işletmelere üç katı olarak verilir.” hükümlerine yer verilmiş

bulunmaktadır.

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin 8.

maddesinde; İl belediye mücavir alanı içerisinde il ve ilçe belediyelerinin, büyük

şehirlerde büyükşehir belediyelerinin, büyükşehir belediyeleri dışında ise ilçe

belediyelerinin, hafriyat toprağı, inşaat/yıkıntı atıkları ile doğal afet atıklarının

toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili

yönetim planı hazırlamakla; hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının

toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması ve bertarafı faaliyetlerini

denetlemekle; belediye sınırları içindeki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları

geri kazanım tesisleri ile depolama sahalarına izin vermek ve gerektiğinde bu

izni iptal etmekle, hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri

sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve

işletmek/işlettirmekle yükümlü oldukları, 13. maddesinde; hafriyat toprağı ile

inşaat yıkıntı atıklarının üretici ve taşıyanları tarafından belediyelerin veya

mahallin en büyük mülki amirinin gösterdiği ve izin verdiği geri kazanım ve

depolama tesisleri dışında, denizlere, göllere, akarsulara veya herhangi bir yere

dökülmesi ve dolgu yapılmasının yasak olduğu, 24. maddesinde hafriyat

toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarını taşımak isteyen kişi veya kuruluşların mücavir

alan sınırları içinde ilgili belediyeye, dışında ise mahallin en büyük mülki

amirine başvurarak "Hafriyat Toprağı, İnşaat/Yıkıntı Atıkları Taşıma İzin Belgesi"

almakla yükümlü oldukları kuralına yer verilmiş, 34. maddesinde; hafriyat

toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarınının, Yönetmelikte belirtilen idari ve teknik esaslar

doğrultusunda, yalnızca projesinde belirtilen ve bu amaçla hazırlanmış/seçilmiş

ve gerekli izinleri alınmış döküm sahalarında depolanabileceği, izinsiz hafriyat

toprağı ile inşaat/yıkıntı atıkları için depolama sahası açılmayacağı ve

işletilemeyeceği, izinsiz açanlar, işletenler, döküm yapan üreticiler ve taşıyıcılar

hakkında Kanunun belirlediği cezaların uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; 15.04.2009 tarihinde düzenlenen

tutanakla; davacıya ait 34 ... plakalı araç ile İstanbul İli, Arnavutköy İlçesi, ...

Mevkii, ...- ...- ... sayılı parseller üzerine hafriyat döküm yapıldığının tespit

edildiği, döküm yapılan alanın depolama sahası olarak kullanılabileceğine

ilişkin verilmiş bir iznin bulunmadığı gerekçesiyle, dava konusu işlem ile araç

sahibi olan davacıya idari para cezası verildiği, döküm faaliyetinin

gerçekleştirildiği aracın, dava konusu işlemin dayanağı olan tespit tutanağının

düzenlendiği tarihi de kapsayan 01.03.2009 – 30.06.2009 tarihleri arasında,

İstanbul İli, Arnavutköy İlçesi, ... Mevkii, ...- ...- ... sayılı parseller üzerine

hafriyat toprağı taşımak üzere müdahil şirkete kiralandığına ilişkin, davacı ile

müdahil şirket arasında 10.05.2008 tarihinde imzalanan, adi yazılı şekildeki

araç kiralama sözleşmesinin dosyaya sunulduğu anlaşılmaktadır.

Olayda; araç sürücüsü tarafından denetim elemanlarına herhangi bir

bilgi ve belge ibraz edilmediği, denetim elemanlarınca tespit edilen araç

plakasından başkaca bir ayırt edici unsur olmaması ve trafik tescil kaydında da

aracın kiralandığına ilişkin bir kaydın bulunmaması nedeniyle, idari para

cezasının araç plakasına göre belirlenen araç sahibine verildiği anlaşılmıştır.

Dosyaya sunulan araç kiralama sözleşmesine göre; döküm faaliyetinin

gerçekleştirildiği aracın, İstanbul İli, Arnavutköy İlçesi, ... Mevkii, ...- ...- ...

sayılı parseller üzerine hafriyat toprağı taşımak üzere müdahil şirkete kiralandığı,

dolayısıyla, izinli döküm sahası olmayan alana döküm yapılacağınının, davacı

tarafından da bilindiği, buna rağmen; aracın söz konusu alana yapılacak

döküm faaliyeti için kullandırıldığı hususunda da duraksama bulunmamaktadır.

Cezaların şahsiliği ilkesi gereğince, idari para cezasına konu olan fiil

kim tarafından işlenmiş ise, ceza sorumluluğunun da o kişiye ait olması

gerekmektedir. Bununla birlikte; her zaman düzenlenebilir nitelikte olan ve

sadece taraflar arasında imzalanan, resmi bir şekilde olmayan ve resmi

kurumlara ibraz edilmeyen sözleşmenin idare tarafından bilinmesine olanak

bulunmamaktadır. Sözleşmenin, adi yazılı şekilde düzenlenmiş olması,

geçerliliğini ortadan kaldırmamakla birlikte; araç sürücüsü tarafından denetim

elemanlarına herhangi bir bilgi ve belge ibraz edilmemesi nedeniyle,

sözleşmenin tarafı olmayan idarenin, idari para cezasını kiracıya (aracı işleten

sıfatıyla) verebilmesi, taraflar arasında düzenlenen ve resmi kurumlara ibraz

edilen noter onaylı bir araç kiralama sözleşmesi veya noterlikçe düzenlen

finansal kiralama sözleşmesinde olduğu gibi özel siciline kaydedilmiş olması

halinde mümkündür.

Bu durumda; hafriyat döküm sahası olmayan alana, izinsiz olarak

dökülen hafriyat nedeniyle verilen idari para cezasında hukuka aykırılık

bulunmadığından, dava konusu işlemin iptali yolundaki temyize konu İdare

Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 22.02.2010

günlü, E:2009/1393, K:2010/182 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın

Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün

içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 17.04.2012 tarihinde

oybirliği ile karar verildi.